

*Шкарупа О.В., к.е.н., доцент,
Часник О.М.
Сумський державний університет,
Суми, Україна, e-mail:
yulena91@inbox.ru*

«ЗЕЛЕНА» ЕКОНОМІКА ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

«Озеленення» економіки сьогодні, як відомо, стає світовим трендом, який проникає в усі сфери життя. Однак, для України він є досить актуальний, і країна активно починає рухатися у цьому напрямку.

Існують твердження, що компанії, які спрямовують свою діяльність до принципів «зеленої» економіки зменшують екологічне навантаження на навколишнє природне середовище. Еколого-орієнтовані способи виробництва можуть підвищити ефективність використання природних ресурсів і збільшити прибутки підприємств. Такий «зелений» курс зумовлює потребу в формуванні та гармонізації вітчизняних стандартів та нормативно-правової бази до потреб «зеленої» економіки [1].

Для впровадження принципів «зеленої» економіки підприємства потребують часткового або повного переобладнання виробництва, впровадження інновацій, переорієнтації виробництва в напрямку розвитку ринку екологічних продуктів і послуг, завдяки чому можливо поліпшення іміджу підприємств, і тим самим, підвищення їх інвестиційного потенціалу.

Відсутність дієвої системи формування засад «зеленої» економіки та недостатньо ефективна діяльність з розвитку потенціалу ресурсозберігаючих технологій є актуальною проблемою для економіки нашої країни сьогодні. За даними статистики в 2012 р. в Україні вдалося скоротити шкідливі викиди в атмосферне повітря лише на 0,9 % в порівнянні з попереднім роком, в тому числі і за рахунок розвитку ресурсозберігаючих технологій [2, 3].

Розуміючи нагальну потребу у розвитку «зеленої» економіки, окремі підприємства працюють з урахуванням зазначених принципів. Так, ОАО «Запоріжсталь» є лідером з впровадження екологічних програм, внаслідок чого викиди в атмосферу знизилися на 41%, а скиди стічних вод — на 30%, і цього на підприємстві досягли за останні 10 років. Тому, ОАО «Запоріжсталь» має бути позитивним прикладом розвитку еколого-орієнтованих технологій для інших підприємств України [4].

В той же час, підприємства мають виконувати свої економічні зобов'язання та бути конкурентоздатними. Система розробки програм економічного зростання характеризується використанням стратегічного плану розвитку підприємств, що впливає на їх конкурентоспроможність. Тому, на нашу думку, стратегічні плани розвитку підприємств повинні включати «зелену» складову, тобто інтегрувати в собі комплекс цілей, завдань та пріоритетів щодо впровадження ресурсозберігаючих та «зелених» технологій. На цьому етапі необхідна державна підтримка, як з інституційних так і з фінансових питань (рис. 1).

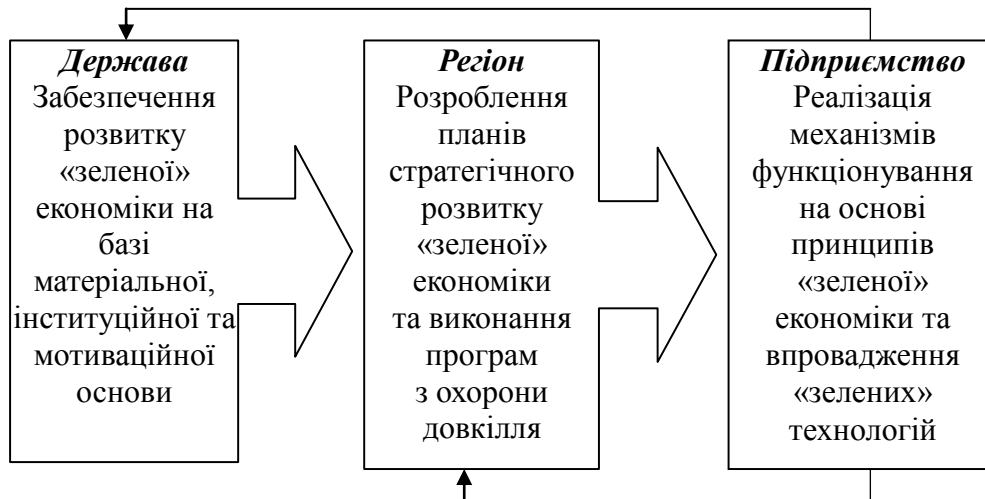

Рисунок 1 – Система взаємозв'язків «державо-регіон-підприємство» для сталого економічного розвитку

В напрямку розвитку «зеленої» економіки, система взаємозв'язків «державо-регіон-підприємство» дозволить забезпечити підтримку конкурентоспроможності, підвищити інвестиційно-інноваційний потенціал регіону, забезпечити зниження екологічних ризиків завдяки підвищенню ролі страхування, а також зменшити залежність підприємств від природних ресурсів шляхом залучення вторинних ресурсів з відходів у виробництво.

Таким чином, «зелені» принципи будуть сприяти поліпшенню стану економіки та іміджу України, що дозволить підприємствам країни бути більш конкурентоспроможними.

На думку вчених, вирішення цих питань є на сьогодні основним для забезпечення екологічної, економічної, соціальної безпеки України та є передумовою переходу до сталого розвитку суспільства.

Підсумовуючи вище зазначене, необхідно підкреслити, що для дотримання принципів «зеленої» економіки необхідно не лише більш чітко окреслення стратегічних цілей розвитку, як на державному так і на рівні підприємств, а й точне визначення першочергових тактичних цілей, що потребує конкретних заходів та механізмів відповідальності за їх реалізацію, розроблення ефективного механізму фінансування технічного переозброєння екологічно небезпечних підприємств України.

Список використаних джерел

1. «Зелена» економіка. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zhiva-planeta.org.ua/diyalnist/zelena-economika.html>
2. Державний комітет статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Сотник І.М. Економічні основи ресурсозбереження: навчальний посібник / І.М. Сотник. – Суми: Університетська книга, 2013. – 284 с.
4. В Украине начинают реализацию концепции "зеленой экономики" на промышленных предприятиях. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ru.tsn.ua/groshi/v-ukraine-nachinayut-realizaciyu-koncepcii-zelenoy-ekonomiki-na-promyshlennyh-predpriyatiyah.html>

Часник О. М. «Зелена» економіка як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємств [Текст] / О. В. Шкарупа, О. М. Часник // Стратегія підприємства в контексті підвищення його конкурентоспроможності : міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 2014 р., 27-28 лютого, м. Донецьк [матеріали] / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Тугана-Барановського, каф. прикладної економіки; редкол. : О. М. Азарян, О. О. Бакунов, Л. І. Донець [та ін.] – Донецьк: ДонНУЕТ, 2014. – С. 74-77.